

O PERLA ANGLO-MAGHIARA

si Deplina Reabilitare a Bunicii

De George Kun

Recent am fost invitat la nunta fiului unui bun prieten, o festivitate bine organizată cu un număr mare de invitați, mâncare excelentă, dar cu muzică nepotrivită și neplăcută. De fapt partea "ne-muzicală" nici n-a contat prea mult că doar sunt și alte locuri unde se poate dansa bine.

Mi-am dat seama repede că nu cunoșteam mai mult de jumătate din lumea de acolo, dar am decis ca asta să nu mă deranjeze de loc, ci chiar să fie un avantaj pentru mine. În loc să conversez cu cei pe care-i cunoșteam riscând să mă angajez în discuții plictisitoare despre viețile noastre în ultimul an sau ultimii 5 ani, am hotărât să stau de vorbă cu invitați total necunoscuți.

Întotdeauna m-a surprins plăcut cât de prietenoasă și pozitivă este reacția unui străin, când îl abordezi cu respect și amabilitate. Într-o situație socială cum ar fi o nuntă, mesajul recepționat de un necunoscut ar putea să fie ceva de genul: "Mă scuzați, noi nu ne cunoaștem dar mi-ar face plăcere să vorbim, pentru că mă uitam în jur să văd o persoană interesantă și se pare că am găsit-o."

Cum mă plimbam în sala de recepție cu un pahar de vin în mână și scrutam grupulețele de musafiri angajați în conversație, am remarcat o persoană care se uita la mine și zâmbea. Am considerat asta ca un semn de binevenit la grup, și m-am alăturat lor. În prima pauză de vid conversațional am început și eu să fac comentarii despre eveniment și am catalizat reînceperea discuțiilor.

O doamnă destul de arătoasă din grup se cam holba la mine și după un timp a venit direct spre mine și m-a întrebat ce accent aveam.

N-am putut să-mi stăpânesc zâmbetul, când mi-am dat seama că ea nu se holba la mine pentru că i-am părut atrăgător, ci pentru că era concentrată la ce spuneam, ca să-mi prindă accentul.

M-am gândit un pic și apoi i-am spus că ar putea să fie un amestec de multe limbi pe care le vorbesc, dar probabil că influența limbilor din copilărie, maghiara și româna, este prevalentă.

Ochii doamnei s-au luminat, întreaga ei postură s-a relaxat și pe un ton aproape conspirativ a zis: "Știți, bunica mea a fost unguroaică și la fel și mama mea, dar din păcate eu nu vorbesc maghiară de loc. "Dumneavoastră vorbiți ungurește?" m-a întrebat duduia. Eu am zis că maghiara era limba mea maternă și o vorbesc cursiv, deși vocabularul meu e limitat la ce s-ar numi în ungurește "konyha nyelv", ceea ce înseamnă "limbă de bucătărie", corectă dar limitată. Eu nu am făcut școală în limba maghiară.

Doamna care mi-a spus mai târziu că o chema Eva, a început să intre în mai multe detalii. "Bunica mea, a fost o adevărată doamna de modă veche, cu maniere bune, politicoasă și folosind întotdeauna un limbaj foarte decent. În plus, ea mai era și o bucătăreasă grozavă care se mândrea pe drept cu talentele ei de gătit bucate speciale de toate felurile, dar excela în prăjituri. Până și astăzi îmi lipsesc, că nici măcar mama mea nu a reușit să facă prăjituri la fel de bune."

Am întrebat-o pe Eva cum a fost în stare să comunice verbal cu bunica și a rezultat că aproape de loc, pentru că bunica nu a învățat mai nimic în engleză. Apoi spontan, pe Eva a apucat-o râsul și când s-a mai domolit, mi-a explicat că totuși a fost o excepție în privința folosirii unor expresii în limba engleză de către bunica ei. Eva zicea că până-n ziua de azi ea roșea cu jenă doar gândindu-se la ce spunea bunica în anumite momente. Bunica pregătea mâncărurile cu pasiune și cu o atitudine de perfecționist. Când însă lucrurile nu se desfășurau exact cum ea plănuia, atunci devenea agitată, își pierdea cumpătul și începea să spună vorbe grosolane și înjurături nemaiauzite în nici o altă ocazie.

Am devenit intrigat și am întrebat-o cu ce ocazie înjura bunica și ce expresii folosea.

Eva m-a lămurit: "Se întâmpla întodeauna în bucătărie, când căuta o lingură de lemn pe care o folosea de obicei pentru orice alimente care trebuiau amestecate. Înjurăturile începeau când ea nu găsea la îndemână o lingură de lemn și uitându-se cu supărare la mama, ca și cum ea ar fi fost de vină. Bunica spunea în engleza ei oribilă cuvinte ca "hole", "fuck", "anal", ("gaură", "fu..t", "anal") nu numai în ordine greșită, dar și cu un accent maghiar atât de pronunțat încât ceea ce spunea suna grotesc și dezgustător. Pentru mine a rămas un mister de ce bunica folosea așa un

limbaj birjăresc, total străin firii și stilului ei de comunicare. Eh, se pare că mai cu toții ne pierdem câteodată cumpătul. Oricum, eu am iubit-o pe buni foarte mult."

Am ascultat cu mare atenție tot ce mi-a spus Eva. Când a terminat de vorbit, mi s-a aprins brusc o luminiță și am priceput toată situația. M-a pufnit și pe mine râsul, un râs cu poftă și sughițuri. Eva părea surprinsă așa că i-am explicat ce credeam.

"Dragă Eva", am zis, "se pare că bunica ta a fost și a rămas o "doamnă" chiar și când "înjura". Ea nu o făcea în engleză proastă și primitivă ci în maghiară perfectă. Ea nu spunea "hole, fuck" și "anal", ci "Hol van a fakanál", ceea ce în ungurește înseamnă "Unde este lingura de lemn?" "Hol" înseamnă "unde", "Fa" înseamnă "lemn", și "kanál" înseamnă "lingură". Separarea corectă a cuvântului "fakanál" se face după primele două litere și nu după primele trei.

A fost rândul lui Eva să râdă cu hohote și mi-a mulțumit pentru contribuția mea la deplina reabilitare a bunicii și reajustarea acestei amintiri, până atunci neplăcute.

În ce mă privește pe mine, nu sunt sigur că voi mai putea vreodată să mă uit cu aceeași ochi sau să aud cu aceleași urechi cuvântul atât de inocent "fakanál".

Noiembrie 2015